

Ängsmogårdens plan mot kränkande behandling och diskriminering

2020

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, grundskola (F-6), fritidshem, fritidsklubb

Ansvariga för planen

Maria Emanuelsson, rektor Ängsmogården

Trygghetsteamet:

Isac Holmgren, Eva Olsson, Camilla Stambej, Ida Bäckebyörk, Karin Benerfalk

Specialpedagog: Gittan Lundberg

Skolkurator: Camilla Dahlén

Vår vision

Alla elever ska trivas och känna trygghet på vår skola.

Att ingen elev på Ängsmogården ska utsättas för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling av något slag.

Planen gäller från

2020-08-01

Planen gäller till

2021-07-31

Elevernas delaktighet

Planen skall utvärderas och arbetas med på klassråd, elevråd och fritidsråd.

Klasslärare ansvarar för att planen arbetas med i respektive klass och att elevernas synpunkter och upplevelser tas till vara.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Alla vårdnadshavare informeras om skolans ordningsregler samt plan mot kränkande behandling vid höstterminens föräldramöte.

Vid utvecklingssamtalen diskuteras alltid trivsel och elevens trygghet.

Personalens delaktighet

Trygghetsteamet är ansvariga för upprättandet av planen. Trygghetsteamet ansvarar också för att göra trygghetsenkäter och dela ut "husmodeller". Trygghetsteamet gör sedan en sammanställning av resultaten från enkäter och "husmodellen". Dessa redovisas i god tid innan ett gemensamt kvällsmöte där samtlig personal utvärderar den gamla samt reviderar den nya planen.

Förankring av planen

All personal tar del av planen och det gemensamma förhållningssättet efter att den slutgiltiga versionen "delats" på driven. Planen redovisas, diskuteras på klassråd, elevråd, fritidsråd och i det vardagliga arbetet i klasserna.

Vårdnadshavarna får information om den nya planen på föräldramöte/veckobrev. Planen finns att läsa på vår hemsida. Planen ska finnas lättillgänglig i varje klassrum.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats och vilka som har varit delaktiga

All personal har utvärderat den gamla planen. Elever genom klassråd och elevråd. Föräldrarådet gavs tillfälle att reflektera över skolans ordningsregler.

Resultat av utvärdering av fjolårets plan;

Vi upplever att vi har en ökad trygghet på skolgården. Tydliga regler, utlåningssystem och tydligare vuxennärvaro har bidragit till detta. Rasterna är också uppdelade så att alla inte har rast samtidigt. Åtgärden att måla skolgården kommer att ske i slutet av våren/början av sommaren.

Miljön på toaletterna behöver arbetas med hela tiden.

Genom ökad vuxennärvaro har miljön i omklädningsrummen blivit bättre, detta arbete måste fortsätta. Arbetet kring pubertet i ÅK 5 har varit bra.

På planeringstiden arbetar fritids med ett gemensamt förhållningssätt. Vi har samling när fritids börjar och tydliga instruktioner kopplat till aktiviteter som genomförs.

Språkbruket är ett kontinuerligt arbete i klasserna och på fritids. (tex. klassråd, "vett och etikett" på sociala medier genom IKT).

Matsituationen fungerar bra överlag. Eleverna har bestämda platser och under våren har vi haft fyra sittningar (på grund av Corona). Fritids lyssnar på ljudbok under mellanmålet.

Årets plan ska utvärderas senast 2021-05-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Planen skall utvärderas i klass-/elevråd, i fritidsråd och av all personal. Delaktigheten skall anpassas efter elevernas ålder och mognad. Vi kommer att genomföra en ny trygghetsenkät samt "husmodellen" i samtliga klasser.

Föräldrarna har möjlighet att svara på BOUF-enkäter om hur de upplever att skolan kan skapa en trygg miljö för deras barn.

Elever kommer på skoltid att svara på BOUF-enkäter om trivsel och studiero.

Klasslärarna skall, som en självklar punkt på IUP-samtalen, alltid ta upp elevens arbetsmiljö och trygghet.

Trygghetsteamet ansvarar för att skicka ut ett dokument där utvärderingarna sammanställs i god tid innan gemensam utvärdering.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Maria Emanuelsson, rektor Ångsmogården

FRÄMJANDE DEL

Syfte; att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde.

Omfattning; diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Inriktning; mot alla och bedrivs kontinuerligt utan förekommen anledning.

Främjande insatser

Verksamhetens lokala vardagsarbete för att främja allas lika värde och trygghet utifrån diskrimineringsgrunderna. Detta vardagsarbete ansvarar varje klasslärare för.

Likabehandling av kön: att någon är kvinna eller man

- Ge flickor och pojkar lika stort utrymme i den dagliga verksamheten.
- Se på film (anpassade efter elevernas ålder) utifrån likabehandling av kön och diskutera innehållet.
- Ha dialogisk högläsning utifrån likabehandling av kön.
- Undervisa om, lika delar kvinnliga som manliga, historiskt viktiga personer (T.ex. GOTD).
- Uppmärksamma "internationella kvinnodagen" 8/3.
- Använda könsneutrala begrepp t ex "hen" i tal om människor och "figur" istället för "gubbe".
- Diskutera och analysera vilka stereotypa föreställningar om kön som kan förekomma.
- Diskutera och problematisera begreppet "jämställdhet".

För att alla skall ha samma möjlighet att delta på lektionerna använder vi oss av t ex;

- Talrundor, "dra glasspinnar", "muggarna" och "små whiteboards".

Likabehandling av könsidentitet och könsuttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- Samtala om och diskutera begreppen "könsidentitet" och "könsuttryck".
- Se filmer som belyser könsidentitet t ex "Boy in a dress" för åk 4 - 5 eller "Vara vänner- Gabriel vill vara prinsessa" för åk 1 - 2.
- Använda könsneutrala begrepp t ex "hen" i tal om människor och "figur" istället för "gubbe".
- Lyssna på musik, t.ex. Conchita Wurst.
- Högläsa ur böcker som belyser människors olikheter och styrkor.
- Fira olikheter (vända tröjan ut-och-in dagen 21/11).
- Skolkurator har livskunskap i åk 5 tillsammans med klasslärare.

Likabehandling av etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller liknande som gör att man känner tillhörighet som grupp med andra människor

Vi ska vara medvetna och ta tillvara på hur kulturell mångfald kan berika elevernas lärandemiljö. Vi ska uppmärksamma elevernas etnicitet på ett positivt sätt, lyfta fram musik, lekar, mat, lära sig ord och räkna på olika språk.

- Uppmärksamma Sveriges minoriteter och språk.
- Fira samernas nationaldag 6/2 t.ex. GOTD, rita flaggan, titta på/forska om/rita renar.

- Uppmärksamma "romernas nationaldag" den 8/4.
- I skolans SO-plan finns "Sveriges minoriteter" som planerat arbetsområde för åk 4 - 5.
- Läs och diskutera litteratur från andra länder. Det finns ett fåtal böcker i biblioteket, annars kan man boka en boklåda från skolbibliotekscentralen.

Likabehandling av religion eller trosuppfattning: muslimer, kristna, judar, buddhister, hinduer, ateister m.m

- Bemöta alla elever, oavsett tro, på lika villkor.
- Ha kunskap om när olika religiösa högtider firas som kan påverka det dagliga skolarbetet och övrig tid på skolan.
- I samband med de traditionella svenska högtiderna berätta om andra kulturers firande av olika högtider.
- I varje klassrum ska det finnas en mångkulturell almanacka uppsatt och användas dagligen.
- I religionsundervisningen belyses alla världsreligioner samt andra trosuppfattningar på ett likvärdigt sätt:

Kunskapskrav för åk 3 *"Eleven kan ge exempel på någon högtid, symbol och central berättelse från kristendom, judendom och islam"*

Kunskapskrav för åk 6 *"Eleven har grundläggande kunskaper om några heliga platser eller rum, ritualer och levnadsregler som hör till världsreligionerna och visar det genom att föra enkla resonemang om likheter och skillnader mellan några religioner. Eleven visar även på enkla samband mellan konkreta religiösa uttryck och centrala tankegångar inom världsreligionerna".*

Likabehandling av funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar av en persons förmåga som följd av en skada eller en sjukdom som fanns vid födseln, har uppstått eller väntas uppstå

- Skolmiljön och undervisningen skall vara tillgänglig för alla elever, oavsett funktionsnedsättning. Det gäller inte bara tillgängliga lokaler, utan även vilka pedagogiska metoder/material vi använder för att möta alla elevers behov. Det ska vara naturligt att använda olika hjälpmedel för att nå målen.
- Uppmärksamma "Världsdiabetesdagen" 14/11
- Använda "rättviseträdet" <https://gratisiskolan.se/ma/wp->

content/uploads/2014/04/date_larmaterial.pdf

- "Rocka sockorna" 21/3
- Erbjud hörselskydd, stressbollar, penngrepp, sittkuddar eller liknande om det behövs.
- Samtala om stereotypa föreställningar och attityder om personer med funktionsnedsättningar. Förklara ord som ibland används som skällsord (som är kränkande) "CP", "mongo", "dampunge" m.m.
- Högläsa någon bok som belyser funktionsnedsättningar t. ex: "Alla barns rätt" av Pernilla Stafelt (finns som app att ladda ner på iPad) åk Fsk – 3.

Likabehandling av sexuell läggning: homo- bi- trans- eller heterosexuell läggning

- Tala om och upplysa om hetero-, homo-, bisexualitet och transsexualitet när ämnet dyker upp i vardagen men även integrerat i samhällskunskap, svenska, biologi m.fl.
- Samtala om stereotypa föreställningar och attityder om personer som är homo/bi eller transsexuella. Förklara ord som ibland används som skällsord (bög, flata, m.m.)
- Skolkurator har livskunskap i åk 5 tillsammans med klasslärare.

Likabehandling av ålder: uppnådd levnadslängd

- Skolan ska skapa olika alternativ för social gemenskap där elever i olika årskurser umgås och samarbetar. Gemensamma aktiviteter/traditioner för hela verksamheten; friluftsdagar, världsbokens dag, tävlingen guldpjäxan, skoljoggen och "pulshöjande aktivitet".
- Fritidshemmet arbetar med åldersblandade grupper.
- All personal ska genom sitt agerande och sitt förhållningssätt agera förebilder för hur goda relationer skapas oberoende av ålder.

Andra främjande insatser

- HASP - åk 4
- Pulshöjande aktiviteter
- "Evas känslokoll"
- Klassråd
- Etablera ett fritidsråd
- FN- dagen (barnkonventionen)
- "Stopp min kropp"
- Mobilfri skoltid (även rast/fritids)

Ansvarig

All personal.
Rektor och trygghetsteamet.

Datum när det ska vara klart

Det är ett ständigt pågående arbete som utvärderas löpande under året.

FÖREBYGGANDE DEL

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Trygghetsteamet skapar årligen en enkät via google formulär. Frågorna utformas med inspiration från "Friends" och anpassas efter våra behov och problemområden. Samtliga klasslärare genomför sedan dessa trivselenkäter med sina elever. De yngre (Fsk - 2) eleverna tillsammans med vuxen och de äldre, åk 3 - 5 har gör självständigt på en dator/chromebook. Samtliga klasser genomför sedan "husmodellen" där eleverna tillsammans med en vuxen pedagog diskuterar skolans lokaler och områden utifrån frågeställningen; Vart är det tryggt/otryggt? De yngre eleverna går runt i lokalerna tillsammans med en vuxen och berättar hur det känns/vad som händer på olika platser. Den vuxne antecknar. De äldre eleverna får se en bild av ett hus, skolan, och berätta hur det känns i olika lokaler. En vuxen antecknar i bilden på "huset". Denna enkät samt husmodell genomförs en gång per läsår. Förutom detta så har vi kontinuerligt samtal med elever, både spontana och planerade. Detta enskilt, i grupp, på klassråd, elevråd eller fritidsråd. Syftet med samtalen är att få information om stämningen på skolan och om trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering. Fritidshemmet gör också årligen en enkät angående trivsel, trygghet och kompisrelationer på fritids.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder samt sexuella trakasserier.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna blir involverade i kartläggningen genom att delta i ovan nämnda samtal och enkäter samt husmodellen. Deras tankar och synpunkter kommer fram och används för att utvärdera samt revidera planen för kränkande behandling.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen har ett särskilt ansvar att aktivt medverka och driva kartläggning och uppföljning på skolan.

- Personalen gör kartläggningen genom ovan nämnda samtal, enkäter, som rastvärdar och vid föräldrakontakter.
- För klasslärare sker föräldrakontakter vid utvecklingssamtal, samt vid behov via telefon, mail och personliga samtal.
- För fritidspersonal sker föräldrakontakter via mail, telefon, hämtning och lämning.
- Personalen får vid gemensamma kvällsmöten resultat från kartläggningen samt arbeta med att utvärdera och revidera planen mot kränkande behandling.

Resultat och åtgärd

Elever uppger att rasten/skolgården kan upplevas otrygg.
 Flera elever upplever toaletterna som en otrygg och skitig miljö.
 Ombytessituationen kopplat till idrotten kan kännas otrygg.
 Det förekommer bråk och konflikter under fritidstiden.
 Fula ord och kommentarer förekommer, framförallt på raster.
 Det är hög ljudnivå och stök på lunchen.

Planerade åtgärder utifrån resultat av kartläggningar och utvärderingar:

Mål	Åtgärd	Ansvarig	När?
Alla ska känna sig trygga på rasten/skolgården	-Tydlig vuxennärvaro, västar ska användas. Läsa rastvärdsschema för att ha koll på vilken plats man ska befinna sig på.	Rastvärdar	Under hela året
	-Klassrumsprat om trivselregler och förslag på aktiviteter som ska gälla på rasten.	Klassläraren/fritids	På klassråd
		Fritids	Uppstart HT 19

	<ul style="list-style-type: none"> -Måla kingplan, "kompissol" m.m. -Alltid en vuxen i kapprum vid in/utgång. 	Arbetslaget	Under hela året
Förbättra miljön på toaletterna	<ul style="list-style-type: none"> -Se över lås, haspar. -Sätta upp "Kom-ihåg skyltar" (gällande hygien/ trivsel) på alla toaletter. -Fixa "toalettkonst" -Prata i klasserna angående integritet och respekt. -Vuxna tar en extra titt på toaletterna under dagen. 	<p>Klasslärare Skolkurator</p> <p>Bildlärare + elever Klasslärare</p> <p>Samtliga vuxna</p>	<p>HT 19 VT 19 v. 17</p> <p>Klart v. 37 På klassråd</p> <p>Under hela läsåret</p>
Bra klimat i omklädningsrummen	<ul style="list-style-type: none"> -Regelbundna samtal med alla klasser kring ordningsregler samt mobil/parfymförbud i omklädningsrum. -Vuxennärvaro, se över idrottsschemat. -Arbete kring pubertet i åk 5. 	<p>Klassläraren</p> <p>Schemalagd personal</p> <p>Skolkurator/klasslärare</p>	<p>Klassråd</p> <p>Varje arbetslag</p> <p>HT 19</p>
Öka trivsel och trygghet under fritidstiden	<ul style="list-style-type: none"> -Arbeta kring gemensamt förhållningssätt på planeringstiden. -Tydlig samling när fritids börjar. -Magnetavla för att visa var man/andra befinner sig. -Tydliga instruktioner kopplat till aktiviteter som genomförs. 	<p>Patrik</p> <p>Fritidspersonal</p> <p>Fritidspersonal</p> <p>Fritidspersonal</p>	<p>På fritidsmöte</p> <p>På fritidsmöte</p> <p>På fritidsmöte</p> <p>På fritidsmöte</p>
Trevligare språkbruk	<ul style="list-style-type: none"> -Vuxna ska vara goda förebilder och föregå med gott exempel. -På klassråd diskuterar samtliga klasser språkbruket (hemma, på skolan, på sociala medier) och prövar olika metoder för att det ska bli 	<p>Alla vuxna</p> <p>Klassläraren i samtliga årskurser</p>	<p>Under hela läsåret</p> <p>På klassråd</p>

	<p>bättre; t ex "dumpa ord".</p> <p>- Kontinuerliga genomgångar av ordningsreglerna. Bryter man mot språkregeln påbörjas en "konsekvensstege" som finns beskriven i ordningsreglerna.</p>		
Bra miljö i matsalen	<p>- Gott om tid att äta</p> <p>-Ett "ljudnivåsöra" sitter uppsatt i matsalen för att sänka ljudnivån.</p> <p>-En vuxenstyrd tävling pågår för att motivera eleverna (åk 2-3) att sänka ljudnivån. Den går ut på att eleverna, vid lunch och mellanmål, ska hålla "ljudnivåsörat" på grön lampa. Om de lyckas med detta under en vecka belönas de med glassbuffé. Om de håller "örat" på gul nivå väntar en mindre överraskning. Om "örat" lyser rött någon gång under veckan så förlorar de och tävlingen börjar om nästa vecka. Tävlingen pågår ända tills eleverna har lyckats.</p> <p>- Bestämnda platser för åk F – 5.</p> <p>- 2 vuxna äter med varje barngrupp.</p> <p>- 5 tysta minuter i matsalen när det behövs (F-3).</p>	<p>Alla pedagoger Rektor</p> <p>De vuxna som äter just då.</p>	Under hela läsåret

ÅTGÄRDANDE DEL

Rutiner för akuta situationer

Policy

Att förebygga och på ett tidigt stadium upptäcka kränkande behandling och diskriminering av alla slag. Att tidigt reagera och vidta åtgärder mot all kränkande behandling och diskriminering. Att ge kunskap i vad kränkande behandling är och vad diskrimineringsgrunderna står för.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att alla anställda i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt.

All personal skall vara lyhörda och uppmärksamma på hur eleverna mår.

Klassråd, elevråd och fritidsråd är viktiga för elevernas deltagande och inflytande.

Föräldrar som känner oro bör omedelbart ta kontakt med klasslärare.

Det skall alltid finnas närvarande personal på lektioner, innan skolan startar, under rastverksamhet, på fritidshem och klubbverksamhet, för att eleverna skall känna sig trygga. Extra stor tonvikt ska här läggas på de eventuella platser våra elever uttrycker som känsliga i de regelbundna elevsamtal vi har.

Vi ska bjuda in eleverna till dialog, så att de känner sig sedda och betydelsefulla och därigenom få dem att berätta om sina upplevelser. Alla elever är allas elever!

Samarbetet med klubbverksamhetens personal är viktig för att fånga upp signaler om vad som sker mellan elever efter skoltid. Det är även viktigt att tänka på de nätforum som eleverna använder och vilken betydelse de har för deras sociala samspel.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och föräldrar bör i första hand vända sig till elevens klasslärare/fritidspersonal. Den personal som tar emot ärendet gör sedan en anmälan om kränkande behandling som sedan utreds vidare av en handläggare.

Vid behov kan rektor och elevvårdspersonal kontaktas.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

- Skolan har skyldighet att snabbt utreda och åtgärda kränkande behandling och diskriminering.
- Vi dokumenterar vid händelse av trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering.
- Den personal som först upptäcker/blir uppmärksam på om kränkningen ansvarar för att aktuella åtgärder genomförs.

STEG 1

Enskilda samtal med de elever som har varit inblandade. Det är viktigt att eleven tas på allvar när hon/han berättar att han/hon har blivit utsatt.

Det skall alltid vara två vuxna vid samtalen. En som antecknar och en som för samtalet. Detta bör vara de som anses mest lämpade för tillfället.

Rektor skall informeras så snart det låter sig göras!

1. När någon anser sig kränkt eller diskriminerad. Prata med den som är utsatt: NÄR-VAR- HUR- VEM? Anteckna.

2. Vid samtal med elev som kränkt, skall detta göras utan förvarning.
3. Samtalen skall ske med en elev i sänder. Se till att eleverna inte kan prata och komma överens med varandra innan samtalen är avslutade.
4. Informera föräldrarna att skolan har tagit ett första steg, helst innan eleven har kommit hem. Klassläraren ansvarar för att all berörd personal informeras.
5. Gör en anmälan om kränkande behandling i DF RESPONS på insidan.ostersund.se
6. Uppföljningssamtal och vidare utredning av händelsen sker av utvald handläggare för att följa upp om kränkning och diskriminering har slutat. Personalen måste vara extra observanta på raster och i undanskymda utrymmen.

STEG 2

När steg 1 ej är tillräckligt, går vi vidare med ett möte med föräldrar, elev, rektor och ansvarig personal.

STEG 3

Om steg 2 ej får avsedd verkan, görs anmälan till socialtjänst/polis. Vid uppenbara brott eller övergrepp sker polisanmälan direkt. Detta är rektors ansvar.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

- Diskrimineringen eller den kränkande behandlingen skall genast stoppas!
- Rektor kontaktas och en utredning startas med rektor som ansvarig. Allt arbete dokumenteras genom att fylla i en anmälan; *Kränkande behandling av elev i DF RESPONS* på insidan.ostersund.se
- Rektor informerar chef på förvaltningen.
- Rektor samtalar med den misstänkte och vidtar akuta åtgärder samt en eventuell polisanmälan.
- Vårdnadshavarna informeras av rektor som också beslutar om stödande samtal med det utsatta barnet.
- Fortsatta samtal sker med samtliga inblandade. Berörd personal informeras.

Rutiner för uppföljning

- Rektor och personal skall följa upp varje situation där trakasserier och diskriminering skett.
- Alla ärenden som påtalats avseende situationer där denna plan berörs ska följas upp vid elevhälsoteamets regelbundna träffar.
- Elever och vårdnadshavare ska självklart hållas informerade under ärendets gång samt informeras om vilka åtgärder som vidtagits.

Ansvarsförhållande

Personal och rektor har ansvar för att dokumentation och åtgärder blir gjorda.